

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Blanky Chvojové a soudců JUDr. Davida Vláčila a JUDr. Olgy Petrové ve věci žalobce: **Bytové družstvo Kulatý Chodovec**, IČO 26453592 se sídlem Donovalská 1658, Praha 4, zast. Ing. Mgr. Petrou Fifkovou, advokátkou, se sídlem Karlovo náměstí 17, Praha 2, proti žalované: **Iva H.**, nar. xxx, bytem xxx, zast. Mgr. Josefem Švandou, advokátem, se sídlem Arbesovo náměstí 257/7, Praha 5, **o zaplacení 56.734 Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soud pro Prahu 4 ze dne 3. září 2015, č.j. 11 C 42/2013 – 261,

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku I. o věci samé a ve výroku III., o nákladech řízení státu **p o t v r z u j e**, ve výroku II. o nákladech řízení mezi účastníky navzájem **se m ě n í** jen tak, že výše nákladů řízení činí 65.139,20 Kč, jinak se i v tomto výroku **p o t v r z u j e**.

II Žalobce je povinen **zaplatit** žalované na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 8.905,60 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám Mgr. Josefa Švandy, advokáta.

Odůvodnění

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, aby byla žalované uložena povinnost zaplatit žalobci částku 56.734 Kč spolu s tam blíže specifikovaným poplatkem z prodlení (výrok I.), žalobci uložil povinnost zaplatit žalované na náhradu nákladů řízení částku ve výši 66.339,20 Kč (výrok II.) a konečně vyslovil (výrokem III.), že žalobce je povinen zaplatit České republice – Obvodnímu soudu pro Prahu 4 (jako organizační složce státu) náhradu nákladů řízení, přičemž lhůta k plnění a výše nákladů bude stanovena (až) samostatným usnesením. K odůvodnění svého rozhodnutí soud I. stupně vysvětlil, že předmětem žaloby byl tvrzený nárok žalobce na uhrazení nedoplatku na službách poskytovaných spolu s nájmem (družstevního) bytu č. xxx na adrese Xxx za období roku 2009 a 2010, kdy žalobce je jeho pronajímatelem a žalovaná nájemcem. Žalovaná uplatnila proti vyúčtování služeb za rok 2009 a 2010 neúspěšně reklamaci, která byla ze strany žalobce zamítnuta a jejíž podstata tkvěla v nesouhlasu žalované s tím, jak žalobce (údajně v rozporu s vyhl. Ministerstva pro místní rozvoj č. 372/2001 Sb., kterou se stanoví pravidla pro rozúčtování nákladů na tepelnou energii na vytápění a nákladů na poskytování teplé užitkové vody mezi konečné spotřebitele, v platném znění [dále jen „vyhláška“]) účtoval dodávku tepla a teplé vody do bytu užívaného žalovanou. Ve věci bylo provedeno úřední přezkoušení měřidla instalovaného v bytě žalované, která prokázala jeho funkčnost. Žalovaná dobrovolně část nároku žalobce uspokojila, poukazovala na logické nesrovnalosti ve vyúčtování služeb za rok 2009 a 2010, které ani v hrubých rysech neodpovídají vyúčtováním provedeným v letech předešlých. Žalobce na reklamace odpovídajícím způsobem nereagoval. Soud I. stupně neměl pochybnosti o aktivní a pasivní věcné legitimaci účastníků (žalobce je vlastníkem domu, v němž je družstevní byt, jehož nájemcem je žalovaná), nesporné bylo, že žalovaná měla platit zálohy za služby poskytované spolu s nájmem bytu, v rozhodné době ve výši 2.500 Kč měsíčně. Zjistil dále, že v bytě je instalována tzv. bytová výměňková stanice s instalovaným měřicím zařízením Logoterm, založeným na měření tepla, teplé vody a studené vody certifikovaným vodoměrem a měřičem. Bytová výměňková stanice funguje v podstatě jako obdoba plynového kotle, ale médiem je topná teplá voda. Zařízení měří teplou vodu do něj vstupující, která je dále vpouštěna do výměníku a poté jednak ohřívá studenou vodu určenou k ohřevu (vedenou dále do radiátorů) a jednak ohřívá pitnou vodu (vedenou dále do vodovodních baterií). Zdůraznil dále, i na podkladě výsledků znaleckého zkoumání, že topná voda je měřena kalorimetrem, jež má 2 čidla: jedno čidlo je nainstalováno na zpětném potrubí, které odvádí teplou vodu z bytu; druhé čidlo na potrubí, které teplou vodu přivádí. Spotřeba se vypočítá z rozdílu mezi „přívodním potrubím a zpátečkou“ (přesněji jde o rozdíl obtoku na těchto dvou místech – pozn. odvolacího soudu).

Soud I. stupně uvedl, že žalovaná u žalobce vyúčtování za rok 2009 a 2010 reklamovala, žalobce reagoval prohlídkou otopné soustavy a přezkoumáním měřidla, nebyly shledány žádné závady a reklamaci následně neuznal jako oprávněnou. Ze závěrů znaleckého posudku Karla Šlechty, znalce z oboru strojírenství a ekonomika, odvětví tepelné techniky a vytápění, ze dne 28.10.2014 podle soudu I. stupně vyplynulo, že vyúčtování poskytnutých služeb spojených s užíváním bytové jednotky, jejímž nájemcem je žalovaná za roky 2009 a 2010 nejsou řádnými vyúčtováními dle vyhlášky, chybí v nich podstatné údaje a vychází z neúplných a nesprávných podkladů, což platí i pro vyúčtování za předcházející období (která však nebyla předmětem znaleckého posuzování a ani předmětem daného řízení). Instalované měření dle závěrů znalce neumožňuje provést řádné vyúčtování zejména proto, že není možné odděleně měřit v bytech spotřebu tepelné energie pro vytápění a ohřev teplé vody a tak stanovit náklady pro rozúčtování, dále není možno stanovit u studené vody, kolik bylo

použito jako teplá užitková voda a kolik bylo spotřebováno jako studená voda. Dále je ve vyúčtování zcela nesprávně uváděna započitatelná podlahová plocha, protože plochy nevytápěných místností sousedící s vytápěnými nejsou ve smyslu vyhlášky (jejich příloh č. 1 a 2) alikvotně započteny.

Podle závěrů listinného důkazu - znaleckého posudku Ing. Jiřího Cikharta DrSc., znalce z oboru energetika z května 2015 k rozúčtování nákladů na teplo pro vytápění a pro ohřev teplé vody v objektech žalobce se zřetelem k použitému způsobu zásobování teplem s bytovými stanicemi Logoterm vyplývá, že pokud by se mělo při rozúčtování nákladů na teplo pro vytápění a přípravu teplé vody postupovat v souladu s vyhláškou musela by se změnit i technologie rozvodu tepla a teplé vody, aby bylo možno odděleně měřit teplo pro vytápění a pro ohřev teplé vody. Soud I. stupně, shodně se znalcem, považoval vyúčtování záloh na služby za rok 2009, 2010, která žalobce žalované předložil, za vyúčtování, která neodpovídají platné právní úpravě, přitom připustil, že „na systém používaný žalobcem legislativa nepamatuje“. Žalovaná měla platit zálohy a vyúčtování za služby poskytované spolu s nájmem družstevního bytu včas, podmínkou však bylo řádné vyúčtování (§ 685, 696 a 697 obč. zák. ve znění účinném do 31.12.2013 [dále též jen „o.z.“]). Soud I. stupně poukázal na ustálenou judikaturu, která dovodila, že podmínkou splatnosti nedoplatku za služby je, že bylo vyúčtování řádně (tj. v souladu s předpisy jej regulujícími) provedeno a nájemce s ním byl seznámen. Vyúčtování provedené v rozporu s příslušnými předpisy nemůže vyvolat ani účinky, které s (řádným) vyúčtováním zákon spojuje. O vyúčtování úhrad za plnění poskytovaná s užíváním bytů (cen a záloh za dodávku tepla a teplé užitkové vody) lze hovořit a vyúčtování může přivodit splatnost nedoplatku plynoucího z tohoto vyúčtování jen tehdy, obsahuje-li všechny předepsané náležitosti a je-li v něm uvedena cena provedené služby ve správné výši. Vyúčtování postrádající některou z předepsaných náležitostí nebo znějící na cenu v nesprávné výši není řádným vyúčtováním a není způsobilé vyvolat splatnost nedoplatku plynoucího z vyúčtování. Aby se tak mohlo stát, musel by pronajímatel vystavit nové úplné vyúčtování znějící na cenu ve správné výši. Protože (řádné) vyúčtování je také předpokladem pro vznik splatnosti částky v něm uvedené (nedoplatku), nestává se vyúčtovaná částka splatnou, a to ani z části (potud odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 26 Cdo 4742/ 2010). Vzhledem k tomu, že na základě provedeného dokazování učinil soud závěr, že předložená vyúčtování záloh na služby za rok 2009, 2010, nejsou řádnými, nemohla tato vyvolat vznik platební povinnosti žalované. Na uvedeném závěru podle soudu I. stupně nic nemění ani zjištění, že „technicky není na systém zavedený žalobcem vyhláška aplikovatelná“. Dodal, že mu nepřisluší vyplňovat legislativní mezeru, jestliže, jak bylo poznamenáno v průběhu řízení, „technika kráčí o krok napřed“. O nákladech řízení účastníků rozhodl podle výsledku sporu a dovolával se ust. § 142 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád [dále jen „o.s.ř.“], ve vztahu k nákladům vzniklým státu, které je povinen zaplatit žalobce, si pak vyhradil rozhodnutí o jejich výši a podmínkách splatnosti k samostatnému usnesení (ust. § 148 odst. 1 a 155 odst. 1 o.s.ř.).

Proti tomuto rozsudku se obsáhle odvolal žalobce, který se zaměřil ke dvěma sporným okruhům týkajícím se jednak „ochrany práv účastníků, která nemají dostatečný podklad v právní úpravě“ a jednak k tvrzenému uznání dluhu žalovanou. Zopakoval, že v rámci výstavby bytových domů, ve kterých se nachází bytová jednotka v nájmu žalované, bylo pro dodávky tepelné energie a teplé užitkové vody navrženo a následně realizováno takové technického řešení, kdy byly použity tzv. „bytové předávací stanice“. Nevýhoda volby tohoto technického řešení spočívá ve skutečnosti, že na patě každé bytové jednotky je instalován kalorimetr pro celkové měření tepla užitého v bytové jednotce pro vytápění a ohřev teplé

vody a jeden vodoměr pro celkové měření spotřeby vodného a stočného v bytové jednotce v součtu za studenou a teplou vodu. Toto je i důvodem, proč není možné postupovat při vyúčtování úhrad za plnění poskytovaná s užíváním bytové jednotky, zejména vyúčtování nákladů na tepelnou energii na vytápění a nákladů na poskytování teplé užitkové vody jednotlivým členům bytového družstva-žalobce přesně podle pravidel uvedených ve vyhlášce, protože tato vyhláška s výše uvedeným technickým řešením nepočítá. Závěr, který v důsledku toho zaujal soud I. stupně (jak byl prezentován výše) podle žalobce fakticky aprobejuje stav spočívající ve skutečnosti, že žalobce umožnil žalované spotřebovávat plnění spojená s užíváním bytové jednotky, aniž by mu žalovaná poskytla jakékoliv adekvátní protiplnění. Soud tak prý napadeným rozsudkem schvaloval vznik majetkového úbytku – ztráty v majetkové dispozici žalobce, a to i přesto, že občanské soudní řízení má být jednou ze záruk spravedlnosti. Takový výklad práva považuje žalobce v rozporu se základními zásadami soukromého práva, tak jak jsou definovány v ustanovení § 1 až 8 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „OZ“), ve spojení s ustanovením § 3030 OZ, které stanoví, že i na práva a povinnosti, které se posuzují podle dosavadních právních předpisů, se použijí ustanovení části první hlavy I.“ Odkaz soudu I. stupně na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 4742/2010 je nesprávný, neboť dané rozhodnutí se vůbec netýkalo aplikace vyhlášky, ale dodržování ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů. Postup soudu I. stupně, kdy zamítl žalobu na uložení povinnosti zaplatit dlužnou částku za poskytnutá plnění spojená s užíváním bytové jednotky v situaci, kdy sám připouští, že vyhláška není na systém zavedený žalobcem aplikovatelný jestliže, jak bylo poznamenáno i v průběhu řízení, „technika kráčí o krok napřed“, se dle názoru žalobce blíží faktickému odmítnutí spravedlnosti (denegatio iustitiae), čímž se žalobci upírá právo na spravedlivý proces. Soud I. stupně svým postupem žalobce vystavil riziku, že v případě sporu s členem bytového družstva, v návaznosti na právní závěr obsažený v rozsudku může dojít k situaci, že člen odmítne platit za spotřebované služby, čímž může dojít k situaci, že se žalobce stane zcela insolventním. Napadený rozsudek také prý pomíjí výpověď znalce Ing. Cikrta, podle něhož v místě instalované technické řešení, spotřebu tepla vypočítává aktuálně, a to z rozdílu mezi přívodním potrubím a „zpátečkou“. Jakékoliv „námitky na nesprávnost vyúčtování“ ze strany soudu, jakož i žalované jsou tak podle odvolatele naprosto liché. Soud I. stupně tak měl podle něj postupovat podle analogie (§ 10 OZ ve spojení s ustanovením § 3030 OZ) a nebylo-li to možné, tak měl věc posoudit podle principů spravedlnosti a zásad, na nichž spočívá OZ tak, aby se dospělo se zřetelem k zvyklostem soukromého života a s přihlédnutím k stavu právní nauky i ustálené rozhodovací praxi k dobrému uspořádání práv a povinností. Potřeba vyplnění mezery v zákoně se podává i z nálezu Ústavního soudu České republiky, sp. zn.: ÚS IV. ÚS 111/06. Žalobce měl dále za to, že žalovaná dluh uznala, a to mezi účastníky nespornou platbou částky 17.787 Kč ze dne 13.2.2013, kterou v rámci bankovního návěstí pro příjemce specifikovala údajem „H. Iva, doplatek k vyúčt. 2009, 2010.“ Tím bylo podle žalobce zapraveno nejstarší příslušenství vymáhaného dluhu (shodně Nejvyšší soud pod sp. zn. 33 Cdo 1598/2009). Žalovaná tím, že platila příslušenství dluhu, uznala podle žalobce svůj dluh co důvodu a výše, čímž založila nevyvratitelnou právní domněnku, že tento dluh v době uznání trval. Uznáním dluhu došlo k posílení procesně-právního postavení věřitele - žalobce, neboť ten po uznání dluhu už nemusí prokazovat jeho existenci (vznik závazku), ani jeho právní důvod, ani jeho trvání. Přisvědčil-li tak soud I. stupně v rozsudku námitkám žalované, že vyúčtování je nesprávné, zcela pomínil skutečnost, že „neexistence uznávaného dluhu nečiní uznání dluhu neplatným“. Proti i s odvoláním na ust. § 133 o.s.ř. se žalobce dožadoval zrušení napadeného rozsudku soudu I. stupně s tím, aby mu věc byla vrácena k dalšímu řízení. To též proto, že napadený rozsudek považoval z hlediska ust. § 157 odst. 2 o.s.ř. za nepřezkoumatelný.

Při odvolacím jednání žalobce dále zdůraznil, že ze zhruba ze 425 členů žalobce je žalovaná jediným nájemcem družstevního bytu, který odmítá hradit vyúčtování služeb, přičemž správnost tohoto vyúčtování ostatní členové družstva „konkludentně“ schválili. Rozsudku soudu I. stupně bylo nově vytýkáno i to, že žalobci neodpovídá na otázku, jak má být účtováno o nákladech na teplou vodu a vytápění správně a jak má být případné zařízení bytových předávacích stanic technicky uzpůsobeno.

Žalovaná naopak vyvracela důvody podaného odvolání a dožadovala se potvrzení napadeného rozsudku z věcně správných důvodů v něm uvedených.

Z podnětu včas podaného odvolání přezkoumal v nařízeném jednání odvolací soud podle ust. § 212 a 212a o.s.ř. napadený rozsudek včetně řízení, které jeho publikaci předcházelo, odvolání žalobce však opodstatněným neshledal.

Předně nutno uvést, že soud I. stupně postupoval v řízení procesně korektním způsobem, dokazování provedl v rozsahu, který byl dostačující pro odpovědné a spravedlivé rozhodnutí ve věci, způsobu hodnocení řádně provedených důkazů nemá odvolací soud, co by vytknul a v podrobnostech zejména jak na skutkové, tak i na ně navazující právní závěry soudu I. stupně pro větší stručnost vlastního rozhodnutí odkazuje a se zřetelem k jednotlivým odvolacím námitkám žalobce pak dodává následující:

Výtka žalobce ohledně údajné nepřezkoumatelnosti odvoláním napadeného rozsudku není v dané věci na místě. Rozhodnutí soudu prvního stupně je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů tehdy, když vůči němu nemůže účastník, který s rozhodnutím nesouhlasí, náležitě formulovat odvolací důvody, a ani odvolací soud proto nemá náležité podmínky pro zaujetí názoru na věc. Přezkoumatelnost rozhodnutí soudu prvního stupně je předpokladem především pro to, aby se účastník mohl domáhat svých práv u odvolacího soudu. I když rozhodnutí soudu prvního stupně nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu odvolání – na újmu uplatnění práv odvolatele (za mnohé srov. např. usnesení Nejvyššího soudu, sp. zn. 22 Cdo 3814/2015). To, že účastník řízení (sám) hodnotí provedené důkazy jinak, než soud I. stupně nebo má na věc od soudu I. stupně odchylný právní názor samozřejmě nevede k závěru o nepřezkoumatelnosti rozsudku. Uzavřel-li tak v poměrech projednávané věci soud I. stupně na to, že uplatněný nárok pro absentující předchozí řádné vyúčtování vůbec nevznikl, pak z logiky věci nebylo jeho povinností zabývat se výši a úhradou pouhých záloh za služby. Již to, že žalobce v této věci náležitě formuloval své výhrady proti napadenému rozsudku, jednoznačně manifestuje skutečnost, že přezkoumávaný rozsudek základním hlediskům ust. § 157 odst. 1 o.s.ř. zcela odpovídá. Také nebylo samozřejmě povinností soudu I. stupně zodpovídat všechny „otázky“ žalobce, postačilo zcela uvedení důvodů vedoucích k zamítnutí žaloby, což se i v důvodech napadeného rozsudku přehledným a přesvědčivým způsobem stalo.

K věcným námitkám odvolací soud nejprve znovu odkazuje na relevantní právní úpravu, kdy podle § 98a odst. 1 písm. g) zák. č. 458/2000 Sb. (tzv. energetický zákon) platí, že ministerstvo (Ministerstvo pro místní rozvoj) stanoví vyhláškou rozsah a termíny předávání údajů o dodávce tepelné energie dodavateli tepelné energie ze stanovených měřidel podle zákona o metrologii nebo údajů ze zařízení pro rozdělování nákladů na vytápění a dalších údajů potřebných pro rozdělování nákladů na vytápění a dodávku teplé vody a způsob dělení

nákladů za dodávku tepelné energie při společném měření odebíraného množství tepelné energie pro více odběrných míst nebo v případě, že z odběrného místa jsou zásobovány tepelnou energií objekty nebo části objektů různých vlastníků, kteří uzavírají smlouvu o dodávce tepelné energie, a kdy nedojde k dohodě o způsobu rozdělení nákladů.

Touto vyhláškou byla v rozhodné době výše zmiňovaná vyhl. č. 372/2001 Sb., jež stanovila ve svém ust. § 2 písm. d) a e), že pro účely aplikace vyhlášky se rozumí podlahovou plochou - podlahová plocha místností bytu a nebytového prostoru kromě teras, balkónů a lodžii (i zasklených) a vedlejších prostorů, které jsou umístěny mimo byt; do podlahové plochy se započítává i plocha zastavěná kuchyňskou linkou, vestavěným nábytkem, kamny nebo jiným topným tělesem. Nezapočítává se plocha okenních a dveřních ústupků, (kdežto naopak) *započitatelnou* podlahovou plochou je podlahová plocha vynásobená koeficienty uvedenými v příloze č. 1 části A. k této vyhlášce; mají-li některé místnosti v zúčtovací jednotce rozdílnou výšku stropů nebo stropy zkosené, *započitatelná* podlahová plocha těchto místností se vynásobí koeficientem podílu objemu vytápěného prostoru k objemu vypočtenému z podlahové plochy a výšky stropu převládajících místností v zúčtovací jednotce.

Z ust. § 7 odst. 1 a 2 vyhlášky se dále podává, že náklady na tepelnou energii na vytápění a náklady na poskytování teplé užitkové vody připadající na konečné spotřebitele v zúčtovací jednotce se vyúčtovávají nejméně jednou ročně, a to nejpozději do 4 kalendářních měsíců po uplynutí zúčtovacího období. V tomto termínu vlastník zajistí, aby s konkrétním vyúčtováním byl písemně seznámen konečný spotřebitel. Ve vyúčtování vlastník (mimo jiné) uvede za zúčtovací jednotku odděleně spotřebu tepelné energie na vytápění, spotřebu tepelné energie na ohřev užitkové vody v GJ a množství vody v m³ spotřebované na poskytování teplé užitkové vody, za zúčtovací jednotku odděleně jednotkové ceny tepelné energie na vytápění a tepelné energie spotřebované na ohřev užitkové vody v Kč/GJ a vody spotřebované na poskytování teplé užitkové vody v Kč/m³, za zúčtovací jednotku celkové náklady v Kč odděleně na tepelnou energii na vytápění a na tepelnou energii spotřebovanou na ohřev užitkové vody a na vodu spotřebovanou na poskytování teplé užitkové vody, podíly základních a spotřebních složek nákladů na tepelnou energii na vytápění a nákladů na tepelnou energii spotřebovanou na ohřev užitkové vody v % a Kč, podlahovou plochu a *započitatelnou* podlahovou plochu zúčtovací jednotky a bytu či nebytového prostoru konečného spotřebitele v m², v případě poskytování teplé užitkové vody průměrný počet osob užívajících byt či nebytový prostor konečného spotřebitele a za celou zúčtovací jednotku v zúčtovacím období, součet skutečných a přepočtených náměrů instalovaných měřičů tepelné energie nebo indikátorů vytápění zúčtovací jednotky a bytu či nebytového prostoru konečného spotřebitele, součet náměrů instalovaných vodoměrů za zúčtovací jednotku a náměr instalovaného vodoměru (vodoměrů) teplé užitkové vody v bytě či nebytovém prostoru konečného spotřebitele a ve společných prostorách zúčtovací jednotky rozúčtovávaných přímo mezi jednotlivé konečné spotřebitele podle evidence spotřeb v m³, podíly nákladů připadající na konečné spotřebitele s uvedením základních složek, spotřebních složek a celkových nákladů v Kč, a to zvlášť na tepelnou energii na vytápění, na tepelnou energii na ohřev užitkové vody a na vodu spotřebovanou na poskytování teplé užitkové vody, koeficienty a součinitele použité pro přepočty podlahové plochy nebo *započitatelné* podlahové plochy konkrétního bytu či nebytového prostoru a pro přepočty odečtů měřičů tepelné energie nebo indikátorů vytápění u konečného spotřebitele.

Těmito (pod)zákonnými právními předpisy se však, jak správně zjišťuje již napadený rozsudek, žalobce bezezbytku úmyslně neřídil. Bez ohledu na jeho obsáhlou odvolací argumentaci vyzdvihující specifika zařízení na vytápění a ohřev vody (a odtud sofistikovaně dovozovanou údajnou povinnost soudu I. stupně vyplnit vlastní rozhodovací činností mezeru v právním předpise), by bylo možno odvolání přisvědčit jedině za předpokladu, že by specifičnost jím užívaného technického zařízení (jehož provoz není „kompatibilní“ s částí vyhlášky) byla vskutku jediným nedostatkem vyúčtování, na jehož základě byla podána žaloba v této věci. Jestliže vyhláška, jako předpis odvozený od výslovného zákonného zmocnění, stanoví určitá pravidla, pak technická nemožnost naplnění některého z nich by sice mohla, byť jen za určitých podmínek, vést k závěru o potřebě analogie, popř. možnosti postupovat podle žalobcem zmíněného ust. § 10 OZ, to ovšem nic nemění na povinnosti adresáta právního předpisu respektovat všechna ostatní (technicky možná) omezení právní normou stanovená. Řečeno jinak: i kdyby mohl být teoreticky překlenut nedostatek ve vyúčtování, pokud jde o to, že nebyly odděleny náklady na ohřev teplé vody a náklady na vytápění, pak předložená vyúčtování za rok 2009 a 2010 obsahují i mnohé další zásadní nedostatky: žalobce především zcela rezignoval jak na povinnost řádně odlišovat podlahové plochy na straně jedné a započitatelnou podlahovou plochu na straně druhé (tedy nebyly správně zohledněny poměry vytápěných ploch) a – především - zejména zcela vědomě pominul svou povinnost užívat vyhláškou předepsané koeficienty určené ke zohlednění korekcí za umístění jednotky v domě. To připouští žalobce a jednoznačně to potvrdil ve svých skutkových úvahách znalec Šlechta (byť se zabýval i otázkami právními, jež mu nepřísluší). Ostatně i svědek Ing. Cikrt, jehož závěry měly svědčit ve prospěch žalobce, výslovně při své výpovědi (na č.l. 893 spisu) uvedl, že „*rozdíl v energetické náročnosti bytu, který má pod sebou nevytápěné garáže a bytu, který je obklopen vytápěnými byty, určitě dán je*“. Lze proto závěry soudu I. stupně doplnit ze strany odvolacího soudu tak, že žalobce postupoval zcela svévolně a v příkrém rozporu s výše citovanou právní úpravou, pokud odmítal (jak sám výslovně uvádí v dopise své právní zástupkyně ze dne 19. prosince 2012) ve svém vyúčtování zohlednit rozdílnou náročnost vytápěných místností (bytových jednotek), protože „*k tomuto zohledňování (prý) není žádného důvodu*“. Oním „důvodem“ byla právní povinnost jednoznačně vymezená vyhláškou, když ani poukaz žalobce na to, že objekty bytového družstva „*jsou postaveny podle norem stanovených v zákoně č. 406/2000 Sb. o hospodaření s energií*“ (citovaný z téhož dopisu) nemůže v žádném případě obstát. Uvedený zákon nejenže nabyl platnost ještě před přijetím vyhlášky (a již z toho důvodu nemohl mít vůči ní jakékoliv derogační účinky), ale navíc pravidlo, jež z něho žalobce nepřipadně dovozuje, tato zákonná norma vůbec neobsahuje. Sama tato okolnost (účelové pominutí vyhláškou stanovených koeficientů určených ke zohlednění korekcí za umístění jednotky v domě) by zcela postačila pro zamítnutí žaloby (a potvrzení rozsudku soudu I. stupně). Bez významu pak samozřejmě zůstává, že byl přezkoušen kalorimetr (měřidlo v bytě žalované) a že byl shledán bezvadným, neboť bez ohledu na to bylo vyúčtování při pominutí zákonem předjímaných postupů i tak nesprávné.

Pouhé účelové úvahy žalobce o možných likvidačních následcích rozsudku soudu I. stupně pro žalující družstvo jsou zcela nepřipadné. Jde výlučně na vrub družstva samotného (jeho statutárních orgánů), že při vyúčtování služeb poskytovaných s nájmem družstevního bytu dlouhodobě postupuje (jak konstatoval i znalec Šlechta) v přímém rozporu s platnou právní úpravou (a to i tam, kde mu specifika jím užívaného technického zařízení v dodržování vyhlášky nijak nebránila); přitom právní závěry soudu I. stupně ohledně toho, že takové nesprávné vyúčtování není způsobilé vyvolat ani zčásti splatnost dluhu, jsou formulovány naprosto pregnantně a odpovídají i dlouhodobě ustálené judikatuře soudů (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 803/2002, 32 Cdo 984/2012, 26 Cdo 4742/2010, 26 Cdo

1742/2005, 26 Cdo 584/2007, 26 Cdo 2471/2007, 26 Cdo 1814/2009, 26 Cdo 2870/2009, 26 Cdo 4353/2010 a 26 Cdo 5317/2014). Uvedená rozhodnutí se zcela výslovně zabývala srovnatelnou situací - vyúčtováním dodávky tepla a teplé vody. O tvrzeném neoprávněném majetkovém prospěchu žalované nemůže být řeč: bylo jen věcí žalobce, zda své nároky právem podmíněné předchozím řádným vyúčtováním uplatní řádně. Ani nový občanský zákoník nic neslevil ze zásady nemo **turpitudem** suam alegare potest, tedy že nikdo (zde žalobce) nemůže mít prospěch z vlastního protiprávního jednání. Odvolací tvrzení o tom, že ostatní členové „kogentně“ schválili vyúčtování je natolik irelevantní, že nemá smysl se jím vůbec blížeji zabývat.

Žalobcova úvaha o údajném uznání nároku žalovanou je rovněž zcela nesprávná. Především nárok na zaplacení doplatku služeb nemůže, jak bylo vysvětleno výše, vzniknout dříve, než je řádně vyúčtován, teprve následně se stává splatným (§ 7 odst. 5 vyhlášky). Nevznikl-li žalobci (pro jeho vadné vyúčtování) v této věci žádný nárok na doplatek služeb za rok 2009 a 2010, je samozřejmě bez významu zkoumat, zdali mohl být platně uznán; úvaha žalobce, že „*neexistence uznávaného dluhu nečiní uznáný dluh neplatným*“ nemá ani v textu zákona, ani v jím citované judikatuře žádné opory. Bylo-li v tomto řízení najisto prokázáno, že vymáhaný dluh vůbec nevznikl, pak tato skutečnost by byla způsobilá i případnou právní domněnku existence dluhu ve smyslu ust. § 133 o.s.ř. spolehlivě vyvrátit (k tomu srov. Nejvyšší soud pod sp. zn. 33 Odo 1028/2004 nebo 33 Cdo 1368/2009). Žalobce také přehlíží, že jde o věc občansko-právní (nikoliv obchodní) a občanský zákoník ani placení úroků za uznání závazku nikdy nepovažoval (srov. jeho § 558). Nad rámec toho lze dodat, že by platba žalobkyně v žádném případě neměla za následky uznání dluhu podle dříve účinného obchodního zákona (č. 513/1991 Sb.) a to formou placením úroků nebo dílčím plněním (podle ust. § 407 odst. 2 a 3 cit. zák.) s ohledem na předchozí reklamace žalované by vůbec nepřicházelo v úvahu (srov. např. Nejvyšší soud, sp. zn. 23 Cdo 2914/2015). Nesprávnost a určitá chaotičnost v postupech žalujícího družstva se v této věci plně obnažuje nejen co do svévolného způsobu účtování některých služeb, ale i s přihlédnutím k tomu, že ačkoliv je nesporné, že žalovaná určitou částku po podání žaloby dobrovolně zaplatila, žalobce přesto na žalobě setrval v celém rozsahu. Tím nijak odvolací soud nerezignuje na svůj předchozí závěr (souladný se závěrem soudu I. stupně), že pro jakékoliv plnění ze strany žalované nebyl z důvodů na straně žalobce dán odpovídající právní důvod.

Ze věch těchto důvodů byl napadený rozsudek podle ust. § 219 o.s.ř. ve výroku o věci samé jako správný potvrzen.

Dílčí změny podle § 220 odst. 1. o.s.ř. doznal toliko výrok II. o nákladech řízení účastníků, kdy sice odvolací soud zcela souhlasí s počtem honorovaných úkonů i výší takto vzniklých nákladů řízení, stejně jako s tím, že do hotových výdajů žalované (ust. § 137 o.s.ř.) byla soudem I. stupně správně zahrnuta jí zaplacená záloha na důkaz znaleckým posudkem znalce Šlechty ve výši 4.000 Kč, oproti soudu I. stupně má však za to, že od této částky je třeba odečíst ještě částku 1.200 Kč neboť odměna a náhrada hotových výdajů znalce Šlechty byla usnesením tohoto soudu ze dne 2. července 2015, č.j. 17 Co 232/2015 – 215 nakonec určena (jen) ve výši 2.800 Kč, a proto žalovaná má vůči státu právo na to, aby ji nevyčerpanou část zálohy (1.200 Kč) na tento důkaz vrátil. Již proto nemůže být tatáž částka (znovu) zahrnuta do účelně vynaložených nákladů řízení žalované (ust. § 142 odst. 1 o.s.ř.). Jinak byl ovšem i tento výrok, stejně jako výrok III. o nákladech řízení státu (kdy bude třeba rozhodnout s ohledem na řečené již jen o nákladech vyplaceného svědeckého), podle § 219 o.s.ř. jako správný potvrzen.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř., úspěšné žalované náleží náklady právního zastoupení za 2 úkony právní služby (vyjádření k odvolání a intervence advokáta při odvolacím jednání) á 3.380 Kč a 2x rež. paušál á 300 Kč + 21 % DPH, celkem jde o částku 8.905,60 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat **dovolání** k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek uvedených v § 237 o.s.ř., jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

V Praze dne 19. května 2016

JUDr. Blanka Chvojová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Helena Rezková